

บทที่ 3

การกำหนดตำแหน่ง

ชื่อเรื่อง การกำหนดตำแหน่ง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อเรียนจบบทนี้แล้ว นักเรียนจะปฏิบัติสิ่งต่อไปนี้ได้

1. บอกความหมายของการกำหนดตำแหน่งได้
2. อธิบายลักษณะสำคัญของระบบการกำหนดตำแหน่งต่อไปนี้ได้อย่างถูกต้อง
 1. การกำหนดตำแหน่งตามขั้นยศ
 2. การกำหนดตำแหน่งตามคุณวุฒิ
 3. การกำหนดตำแหน่งตามหน้าที่และความรับผิดชอบหรือการจำแนกตำแหน่ง (ระบบ P.C.)
 4. การกำหนดตำแหน่งแบบผสม
3. อธิบายสิ่งที่เกี่ยวข้องกับตำแหน่งและการกำหนดตำแหน่งข้าราชการครูต่อไปนี้ได้
 1. ตำแหน่งครู
 2. การกำหนดเงินเดือนสำหรับตำแหน่งข้าราชการครู
 3. การกำหนดตำแหน่งในหน่วยงานทางการศึกษา
 4. การปรับปรุงเกี่ยวกับการกำหนดตำแหน่ง
 5. การกำหนดตำแหน่งเพิ่มเติม
4. บอกนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับวุฒิของครูในระดับการศึกษา ต่อไปนี้
 1. ระดับก่อนประถมศึกษา
 2. ระดับประถมศึกษา
 3. ระดับมัธยมศึกษา
 4. ระดับอุดมศึกษา

เนื้อหา

การกำหนดตำแหน่ง

การกำหนดตำแหน่งคืออะไร

การกำหนดตำแหน่ง คือการกำหนดลักษณะของงานในหน่วยงานต่าง ๆ ให้มีลักษณะการรับผิดชอบที่ไม่ขัดกับกฎหมาย

ระบบการกำหนดตำแหน่ง

การกำหนดตำแหน่งมีหลายระบบ แยกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ดังนี้

1. กำหนดตามตัวคน
 - 1.1 กำหนดโดยถือความมีอาวุโส (Seniority) ของบุคคลเป็นหลัก
 - 1.2 กำหนดโดยถือเอาคุณวุฒิ (Qualification) ของบุคคลเป็นหลัก
 - 1.3 กำหนดโดยถือชั้นยศ (Rank) ของบุคคลเป็นหลัก
2. กำหนดตามงาน
 - 2.1 กำหนดโดยเปรียบเทียบเป็นราย ๆ ไป
(Ranking Method)
 - 2.2 กำหนดโดยนำปัจจัยมาเปรียบเทียบ
(Factor Comparison Method)
 - 2.3 กำหนดโดยการจำแนกตำแหน่ง
(Position Classification Method)
 - 2.4 กำหนดโดยการให้คะแนน
(Point Method)

ลักษณะสำคัญของระบบการกำหนดตำแหน่งต่าง ๆ

1. การกำหนดตำแหน่งตามชั้นยศ
 - ถือชั้นยศประจำตัวบุคคล (จัตวา ตริ โท เอก พิเศษ)
 - การรับเงินจะรับตามชั้น
 - การแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งจะต้องเป็นไปตามชั้นหรือยศนั้น ๆ
 - การบริหารงานบุคคลจะถือชั้นยศเป็นสำคัญ
2. การกำหนดตำแหน่งตามคุณวุฒิ
 - ยึดถือเอาคุณวุฒิของบุคคล
 - ยึดถือของประสบการณ์ของบุคคล

3. การกำหนดตำแหน่งตามหน้าที่และความรับผิดชอบหรือการจำแนกตำแหน่ง (ระบบ P.C.) เป็นระบบที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ถ้อยหน้าที่และความรับผิดชอบ หรือตำแหน่งเป็นหลักในการบริหารงานบุคคลมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้
1. สำรวจหน้าที่และความรับผิดชอบของตำแหน่งต่าง ๆ
 2. จำแนกตำแหน่งต่าง ๆ ออกเป็นสายงาน
 3. เปรียบเทียบตำแหน่งต่าง ๆ ในแต่ละสายงาน
 4. จัดทำมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง

ลักษณะสำคัญของระบบ P.C.

- ไม่ถือชั้นประจำตัวบุคคล
- รับเงินเดือนตามระดับตำแหน่ง
- การแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งถือความสามารถของบุคคล
- การบริหารงานบุคคลถือความรู้ ความสามารถ ของบุคคลเป็นสำคัญ

การกำหนดตำแหน่งแบบผสม

การกำหนดตำแหน่งลักษณะนี้เป็นระบบการกำหนดตำแหน่งโดยถือวุฒิและตำแหน่งเป็นหลัก

ตำแหน่งและการกำหนดตำแหน่งข้าราชการครู

1. ตำแหน่ง ตาม พ.ร.บ. ข้าราชการครู พ.ศ. 2523 มาตรา 30 ตำแหน่งครูมี 3 ประเภท
 - ตำแหน่งผู้สอน
 - ตำแหน่งผู้บริหาร
 - ตำแหน่งซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการให้การศึกษาที่ไม่สังกัดโรงเรียน
2. การกำหนดเงินเดือนสำหรับตำแหน่งข้าราชการครู ปัจจุบันการกำหนดเงินเดือนข้าราชการครูยังเป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. 2523
3. การกำหนดตำแหน่งในหน่วยงานทางการศึกษา ก.ค. เป็นผู้กำหนดโดยคำนึงถึงลักษณะหน้าที่และความรับผิดชอบ ปริมาณและคุณภาพของงาน
4. การปรับปรุงเกี่ยวกับการกำหนดตำแหน่ง
 - ขอกำหนดตำแหน่งให้เป็นตำแหน่งที่รับเงินเดือนในระดับสูงขึ้น
 - ขอกำหนดตำแหน่งให้รับเงินเดือนในระดับที่ต่ำกว่าเดิม
5. การกำหนดตำแหน่งเพิ่มใหม่
การกำหนดตำแหน่งเพิ่มใหม่ในสถานศึกษา ก.ค. มีมาตรฐานอัตรากำลังเป็นแนวทางในการกำหนด

นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับวุฒิของครู

- ระดับก่อนประถมศึกษา เป็นการเตรียมเด็กให้มีความพร้อมทุกด้าน ครูผู้สอน ต้องมีความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาการของเด็ก และความรู้ด้านอนุบาล
- ระดับประถมศึกษา ให้ผู้เรียนมีความรู้พื้นฐาน ครูควรเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถสอนได้ทุกวิชา วุฒิของครู ควรเป็นวุฒิ ป.กศ., ป.กศ.สูง ถึงปริญญาตรี
- ระดับมัธยม ให้ผู้เรียนมีความรู้ทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ ครูสอนวิชาสามัญ ควรรู้กว้างในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง และวิชาอื่น ๆ ที่สัมพันธ์กับ วุฒิของครูอย่างต่ำปริญญาตรี
ส่วนผู้สอนวิชาชีพ ในระดับมัธยม ควรเป็นผู้ได้ศึกษาวิชาชีพมาโดยตรง
- ระดับอุดมศึกษา มุ่งพัฒนาความเจริญงอกงามทางสติปัญญา ความคิด เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ และมุ่งพัฒนาคน
การศึกษาระดับอุดมศึกษาในกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่
 - ฝึกหัดครูระดับปริญญา
 - ปวส. ของกรมอาชีววะ
 - ปวช. และปริญญา ของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาวุฒิผู้สอนวิชาสามัญควรมีวุฒิต่ำปริญญาตรี วิชาชีพ ควรเป็น ตรี หรือ โท วิชาชีพ โดยตรง

ตัวอย่างข้อสอบ

คำชี้แจง

ตอบคำถามต่อไปนี้สั้น ๆ พอเข้าใจ

1. การกำหนดตำแหน่งคืออะไร
2. จงอธิบายวิธีการกำหนดตำแหน่งในหน่วยงานทางการศึกษา
3. กระทรวงศึกษามีนโยบายเกี่ยวกับวุฒิของครูในระดับมัธยมศึกษาอย่างไร